

A portrait of Evelien Kostermans, a woman with long brown hair, wearing a grey sweater and a red backpack, standing outdoors in front of a building and trees.

Tilburgse centrubomen genieten van extra bescherming indien ze meewerken aan de strijd tegen hittestress

Hittestress het hoofd bieden met behulp van een nieuw progressief kapbeleid

In de binnenstad van Tilburg plant de gemeente de komende jaren behoorlijk wat bomen aan. Het doel hiervan is onder meer om bewoners luwte te bieden in warme en droge zomers, als onderdeel van de ambitie om in 2050 een klimaatadaptieve gemeente te zijn. Het is goed dat nieuw groen de ruimte krijgt, stelt Groenlinks, maar hoe zorgen we nog beter voor het behoud ervan? Een nieuw progressief kapbeleid moet bomen in de binnenstad extra bescherming geven als ze een bijdrage leveren aan de vermindering van hittestress, ook met het moet bewoners bewust maken van de waarde van bomen.

Auteur: Meike Wessels

Soms lijkt er in Nederland sprake te zijn een nationale competitie bomen planten. En dat is goed, vooral in steden waar hittestress een groeiend probleem vormt door versterking en klimaatverandering. Maar hoe kan het bestaande groen nog beter beschermd worden? Over die vraag boog de fractievoorzitter van Groenlinks in Tilburg, Evelien Kostermans, zich met haar partij. Dat resulteerde in een progressief kapbeleid, waarbij niet de gemeente moet toelichten

waarom een kapvergunning wordt geweigerd, maar de aanvrager de noodzaak van kap moet kunnen aantonen.

Extra weigeringsgrond

Opvallend aan het nieuwe beleid, dat per september in werking treedt, is dat een aanvraag mag worden geweigerd op basis van klimaatadaptieve waarde. Groenlinks Tilburg ziet dat de stad gebukt gaat onder hittestress. Door warme

zomers en weinig groen in de binnenstad kan de stad haar hitte naar moeilijk kwijt – zoals zoveel steden. Bomen die in de zogenoemde klimaatzone staan en al voor verkoeling zorgen, krijgen daarom een extra beschermde status en mogen alleen vanwege zwaarwegende redenen om. De klimaatzone wordt bepaald aan de hand van een hittestresskaart; in dit geval behelst die zone het centrum van Tilburg, binnen de ringbanen. Voor bomen die niet in deze

Evelien Kostermans

Evelien Kostermans woont in Tilburg en is sinds 2017 actief als raadslid van Groenlinks, sinds 2018 als fractievoorzitter. Daarnaast is ze werkzaam als strategisch adviseur bij de gemeente Helmond. 'Ik vind het prachtig om als groene partij te kunnen bijdragen aan mijn eigen stad', vertelt Kostermans.

zone staan, zoals buiten de binnenstad, is in de bomenverordening een extra weigeringsgrond toegevoegd. 'Bomen zonder beschermde status die in een speeltuin, langs een sportveld of bij een zorginstelling staan, helpen tegen hittestress en moeten niet zomaar meer om kunnen', verklaarde Kostermans in een toelichting aan de raad. Eerder zei ze via de telefoon tegen dit vakblad: 'Ook de schaduw die de boom biedt of de hoeveelheid groen waar de boom voor zorgt, tellen mee.'

Ze vervolgt: 'Het gaat dan om een verzameling zaken waarmee je kunt beoordelen in welke mate er sprake is van klimaatadaptatie. Als je met de huidige verordening een kapaanvraag doet, wordt er getoetst op de weigeringsgronden natuurwaarde, cultuurhistorische waarde en de waarde voor het straat- of stadsbeeld. Hier wordt dus de klimaatadaptieve waarde aan toegevoegd. Zo wordt er gekeken naar de hoeveelheid groen die een boom biedt en de biodiversiteit waar deze samen met omliggend groen voor zorgt.' Een aanvrager moet dus heel wat stappen doorlopen voordat de zaag erin mag. Weerhoudt dat bewoners er juist niet van om een boom te

‘Met deze wijziging vragen we ontwikkelaars preventief te werk te gaan door tijdig met bewoners het gesprek te voeren. Daarmee bereik je de bewoners en de ontwikkelaar loopt geen onnodige vertraging op’

planten? 'Ik denk niet dat mensen bij de aanplant van een boom al nadenken over de eisen voor het kappen', antwoordt Kostermans.

Bewoners erbij betrekken

Naast het feit dat bomen een extra beschermde status genieten en een aanvrager moet motiveren waarom een boom om moet, moet deze ook het gesprek aangaan met buurtbewoners. Tijdens een wandeling door onder meer Tilburg-West vertelt Kostermans over de details van het initiatiefvoorstel. Op de vraag hoe de gemeente toetst of het gesprek tussen aanvrager en bewoners daadwerkelijk heeft plaatsgevonden, laat Kostermans weten dat de aanvrager een verklaring van het gesprek moet laten zien met de handtekeningen van de gesproken bewoners. De wijziging moet ervoor zorgen dat bewoners meer betrokken raken bij hun leefomgeving. Kostermans noemt een project op het Korvelplein als voorbeeld. 'De ontwikkelaar

vroeg voor alle bomen op het plein een kapvergunning aan; de buurt had daar bezwaar tegen. Achteraf bleek de ontwikkelaar er nog niet zeker van te zijn welke bomen hij precies wilde kappen. Met deze wijziging vragen we ontwikkelaars juist preventief te werk te gaan door tijdig met bewoners het gesprek te voeren. Daarmee betrek je hen er niet alleen bij; de ontwikkelaar loopt zo ook geen onnodige vertraging op.'

Eerder aanvulling dan noodgreep

De wijziging in het kapbeleid wekt wellicht de indruk dat bomen in Tilburg extra bescherming nodig hebben, maar het gaat erom dat de gemeente hard aan de weg timmert om bij te dragen aan klimaatadaptatie. Dit voorstel is dan ook eerder een aanvulling dan een noodgreep. Terwijl we in het vers aangelegde Spoorpark, midden in Tilburg, door de groene borders lopen, licht Kostermans toe: 'Onze motivatie om dit initiatiefvoorstel in te dienen is: heel mooi

De gemeente Tilburg gaat de komende jaren flink wat bomensingels aanplanten om stadshitte tegen te gaan.

Station Tilburg onderging een flinke metamorfose, waarbij veel ruimte is voor groen.

Het Spoorpark in Tilburg zou aanvankelijk volgebouwd worden met woningen en kantoren. Het werd een verkoelend stadspark.

ACTUEEL

Het initiatiefvoorstel

Eind maart werd duidelijk dat het initiatiefvoorstel van Groenlinks Tilburg omarmd werd door het gemeentebestuur, waarna de gemeenteraad op 8 april het besluit nam om het nieuwe kapbeleid aan te nemen. Per september dit jaar moeten de wijzigingen zijn doorgevoerd in de bomenverordening van Tilburg en dus worden uitgevoerd.

Links de situatie voor en rechts de situatie na de transformatie van de Thomas van Aquinostraat

‘Onze motivatie om dit initiatiefvoorstel in te dienen, is: heel mooi dat we zo veel groen aanbrengen in de stad, maar hoe zorgen we nog beter voor het behoud ervan?’

dat we zo veel groen aanbrengen in de stad, maar hoe zorgen we nog beter voor het behoud ervan?’ De wijzigingen moeten daarnaast bewustwording creëren, zodat de aanvrager op de hoogte is van de waarde van een boom. ‘Eén boom staat gelijk aan tien airco’s; daarom moeten bomen niet zomaar om kunnen.’

Naast het aangenomen initiatiefvoorstel mikt de gemeente op de aanplant van meer groen. Zo streeft ze ernaar om voor elke inwoner een groene koelteplek te realiseren op maximaal 300 meter afstand. Ook worden op dit moment 45 straten in de binnenstad vergroend door de aanplant van bomen en heesters, die er op termijn voor moeten zorgen dat 30 procent van de wandelpaden in het centrum beschaduwd is. Tijdens onze wandeling is deze ambitie duidelijk zichtbaar. Er is een verbouwd station waar groen uitgebreid de ruimte krijgt, er zijn hordes aangeplante jonge bomen in verschillende Tilburgse

wijken, en een woonstraat heeft volledig plaats moeten maken voor een klein stadspark, met daarnaast een ingebouwd wateropvangsysteem. ‘In landschapspark Pauwels, ten noorden van Tilburg, is de gemeente bezig met de realisatie van een waterlandschap. Er lopen ondergrondse buizen oftewel “blauwe aders” vanuit de stad naar het buitengebied waar overtollig regenwater naartoe wordt geleid. Zo belast je het riool minder en krijgt het water een effectievere bestemming. Het komt ten goede aan natuur en ecologie in het buitengebied of het gaat droogte tegen’, aldus Kostermans.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!